

HUOMISEN LAKEUS

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO
Regional Council of South Ostrobothnia

Millaisessa tilanteessa maakunnan uudistaminen alkaa?

- Etelä-Pohjanmaa on selvinnyt koronakriisistä pienemmin vaurioin, kuin moni muu maakunta. Isku oli kaikkein vakavin palvelu- kulttuuri- ja matkailualoilla.
- Globaali pandemia jatkuu, mutta jälleenrakennuksen aikaan on jo valmistauduttava.
- Maakunnassa on maan korkein työllisyysaste, yrittäjiä ja teollisuusyrityksiä kaikkein eniten asukasta kohti.
- Huomattavia rakenteellisia haasteita ovat mm. väestökehitys, osaamisperustan mureneminen ja matala tuottavuus.
- Etelä-Pohjanmaalla on panostettava osaamistason nostamiseen ja tuottavuuden kasvuun, jotta kansainvälisessä kilpailussa menestytään myös jatkossa.
- Palvelusektorin kasvun ja elinkeinoelämän uudistumisen kannalta keskeistä on toimintaympäristön kehittäminen ja yrittäjyyden vahvistaminen erityisesti luovilla ja osaamisintensiivisillä aloilla.

Strategiakokonaisuuden valmistelun vaiheet

- Skenaariot 2050 laatiminen
 - 2020 kevät
- Työpajatyöskentely, 4 työryhmää
 - 2020 syksy/talvi 2021
- Unelmakökkä –kilpailu & nuorisovaltuustojen työpaja
 - 2020 syksy/talvi 2021
- Aluekierros E-P:llä 7 tilaisuutta
 - Kevät 2021
- Asiantuntija- ja viranomaiskeskustelut

- Maakuntahallitus, maakuntavaltuusto, MYR
- Kuntajohtajat
- YVA-ryhmä ja vaikutusten arviointi
- Kaksi webinaaria
 - Syksy 2020 & 2021
- Ohjausryhmä
 - Tulevaisuusryhmä
- Työnyrkki
 - Tulevaisuustiimi

Vaihtoehtoiset
tulevaisuudet

Muutostekijät

Kohtalon-
kysymykset

Maakuntasuunnitelma:

- Pitkän aikavälin näkemys maakunnan tulevaisuudesta
 - Visio
 - Strategiset tavoitteet
- Päämääränä on sosiaalisesti taloudellisesti ja ekologisesti kestävä maakunta 2050

Etelä-Pohjanmaa – Lakeutta laajempi

Maakunnan tulevaisuuden perustana on luottamukseen perustuva avoin ja tasa-arvoinen yhteiskunta.

Etelä-Pohjanmaalla jokaisella on yhtäläiset mahdollisuudet toteuttaa itseään haluamallaan tavalla.

Oma elämä on mahdollista rakentaa niin kaupungeissa kuin maaseudulla elinkaaren eri vaiheissa ja elämäntilanteesta riippumatta.

Hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuus edellyttää, että jokainen, myös heikommassa asemassa ja työelämän ulkopuolella olevat löytävät työtä.

Etelä-Pohjanmaalla kykenee vahvana yrittäjä- ja ruokamaakuntana luomaan globaalisti kestäviä ratkaisuja ja uutta kasvua.

Merkityksellinen elämä
kaikille

Työtä jokaiselle, joka työtä
etsii

Kasvua kestävyydestä

Vakaa ja Vilkas

Haaste: Taantuva väestökehitys, ikärakenteen muutos, eriarvoistuva ja jakautuva yhteiskunta

Päämäärä: Väestökehityksen vakiinnuttaminen ja sopeutuminen

- Pitkän aikavälin tavoitteena on pyrkiä sopeutumaan taantuvaan väestökehitykseen ja vakiinnuttamaan väestörakenne kestävälle pohjalle

Maakunnan väestötavoite vuoteen 2050 on noin 190 000 asukasta.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää:

- Syntyvyyden kasvua 30 % vuoden 2019 tasosta
- Nettomaassamuuton vakiintumista +/--tasolle
- Nettomaahanmuuton kaksinkertaistaminen vuoden 2019 tasolta

Älykäs ja Taitava

Haaste: Osaamisperustan mureneminen, työn ja teknologian murros

Päämäärä: Koulutustason nostaminen, kansainvälisesti houkutteleva TKI-ekosysteemi

- Etelä-Pohjanmaan osaamisperustaa on vahvistettava ja panostettava kansainvälisesti verkottuneen innovaatioekosysteemin rakentamiseen.

Maakunnan tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon ja puolella Etelä-Pohjanmaan nuorista aikuisista on korkeakoulututkinto, TKI-panostukset ovat 4 % alueen BKT:sta ja työllisyysaste on 80 %.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää:

- Korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämistä, +500 tutkintoa vuoden 2019 tasosta
- TKI-panostusten viisinkertaistamista vuoden 2019 tasosta
- Työllisyysasteen nostoa 4 prosenttiyksikköä vuoden 2019 tasosta

Joustava ja Kestävä

Haaste: Kilpailukyky, tuottavuus ja kestävyyskriisi

Päämäärä: Elinkeinoelämän uudistaminen ja ekologinen jälleenrakennus

- Etelä-Pohjanmaan elinkeinoelämää on uudistettava ja toteutettava ekologinen siirtymä

Maakunta on hiilinegatiivinen vuonna 2050 ja elinkeinoelämässä yrityskehitys on monipuolistunut. Tuottavuus ja suora vienti ovat kasvaneet, ja maakunta on alueiden välisessä vertailussa maan keskitasoa

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää:

- Päästöjen leikkaamista 80 % vuoden 2005-tasosta
- Viennin määrän kolminkertaistamista 2019-tasosta
- Työn tuottavuuden nostamista

Maakuntaohjelma ja älykkään erikoistumisen strategia

Maakuntaohjelma 2022-2025

Laaditaan kunnanvaltuustokausittain neljäksi vuodeksi

Kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet niiden toteuttamiseksi

Ohjaa mm. hankerahoituksen kohdentamista

Pohjana maakuntasuunnitelma

- Vakaa ja vilkas
- Älykäs ja taitava
- Joustava ja kestävä

Strateginen, mutta mahdollistava

Älykkään erikoistumisen strategia 2021-2027

Limittyy maakuntaohjelman sisään

Ohjaa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoa

Kohdistuu yritys- ja TKI-toiminnan kehittämiseen

Vahvuusalat, tulevaisuuden mahdollisuudet, kansainvälisen tason osaaminen, koulutus- ja tutkimustoiminta

- Osaamispainoalat
- Elinkeinopainoalat
- Toimintatavat

Vakaa ja vilkas

Miten Etelä-Pohjanmaa kehittyy tasapainoisena ja hyvinvoivana?

Strategiset tavoitteet

- Kestävä väestörakenne
- Inspiroiva luonnonympäristö ja monipuolinen asuminen
- Sujuva ja saavutettava arki
- Korkea elämänlaatu ja hyvinvoinnin vahvistaminen

Älykäs ja taitava

Miten Etelä-Pohjanmaa pärjää kilpailussa osaamisen kasvattamisesta?

Strategiset tavoitteet

- Nouseva osaamistaso ja laajeneva koulutustarjonta
- Osaava työvoima ja laadukas työelämä
- Vahvistuvat innovaatioekosysteemit (Smart lakeus)
- Kansainvälinen verkottuminen (Smart lakeus)

Joustava ja kestävä

Miten Etelä-Pohjanmaa uudistuu ja vahvistaa iskukykyään?

Strategiset tavoitteet

- Ilmastoviisas Etelä-Pohjanmaa (Smart lakeus)
- Elinkeinopainalojen vahvistaminen (Smart lakeus)
- Toimintatapojen uudistaminen (Smart lakeus)

Älykkään erikoistumisen painoalat ja toimintatavat (Smart lakeus)

- Kestävä ruokaekosysteemi ja biotalouden uudet ratkaisut
- Älykkäät teknologiat
- Hyvinvointi- ja elämystalous

- Start up and Grow up!
- Circulate and Digitalise!
- Innovate and Renew!
- Go Global!

2 Vakaa ja vilkas: Miten Etelä-Pohjanmaa kehittyy tasapainoisena ja hyvinvoivana?

2.1 Kestävä väestörakenne

- Vahvistetaan maakunnan houkuttelevuutta ja viihtyisyyttä nykyisten ja uusien asukkaiden sekä paluumuuttajien silmissä
- Luodaan toimiva ympäristö kaikenkokoisille ja -muotoisille perheille
- Varmistetaan mahdollisuudet tehdä töitä, opiskella ja käyttää palveluja lähellä

2.2 Inspiroiva luonnonympäristö ja monipuolinen asuminen

- Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen
- Panostetaan vesistöjen suojeluun ja kunnostamiseen
- Tarjotaan monipuolisia asumisen vaihtoehtoja ja puitteet erilaisille elämäntyyleille

2.3 Sujuva ja saavutettava arki

- Parannetaan tietoliikenneyhteyksien tarjontaa niin, että riittävän tasoiset yhteydet ovat kaikkien saavutettavissa. Edistetään kiinteän valokuituverkon rakentamista mahdollisimman kattavaksi.
- Varmistetaan laadukkaat ja sujuvat liikenneyhteydet maakunnan asukkaille, elinkeinoelämälle, maakuntaan saapuvalla ja sieltä lähtevälle liikenteelle.
- Huolehditaan laadukkaiden palveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta koko maakunnassa

2.4 Korkea elämänlaatu ja hyvinvoinnin vahvistaminen

- Varmistetaan nuorille edellytykset hyvään elämään ja valoisaan tulevaisuuteen
- Tuetaan ikääntyvien toimintakyvyn säilymistä ja täysipainoisen elämän mahdollisuuksia
- Lisätään kansalaisvaikuttamista sekä vahvistetaan järjestöjen roolia ja toimintamahdollisuuksia
- Huomioidaan kulttuurin ja taiteen hyvinvointiulottuvuus erilaisten palveluiden suunnittelussa

3 Älykäs ja taitava: Miten Etelä-Pohjanmaa pärjää kilpailussa osaamisen kasvattamisesta?

3.1 Nouseva osaamistaso ja laajeneva koulutustarjonta

- Nostetaan Etelä-Pohjanmaan koulutustasoa ja vahvistetaan Seinäjoen asemaa korkeakoulukaupunkina
- Edistetään toisen asteen koulutuksen saavutettavuutta ja laatua
- Rakennetaan aito jatkuvan oppimisen järjestelmä

3.2 Osaava työvoima ja laadukas työelämä

- Panostetaan monipuolisesti eri-ikäisten osaamistason nostamiseen
- Edistetään työllistymistä
- Edistetään ulkomaisen työvoiman rekrytointia
- Kehitetään laadukasta työelämää

3.3 Vahvistuva innovaatioekosysteemi (Smart lakeus)

- Toteutetaan eteläpohjalaisen innovaatiotoiminnan tasokorotus
- Kehitetään laadukkaita TKI- ja oppimisympäristöjä
- Rakennetaan ruoka-alan digitaalisten teknologioiden kansallinen osaamiskeskus
- Edistetään Seinäjoen ekosysteemisopimuksen sisältöjä ja asemaa osana kansallisia kasvukeskuksia

3.4 Kansainvälinen verkottuminen (Smart lakeus)

- Vahvistetaan eteläpohjalaisten toimijoiden roolia olemassa olevissa kansainvälisissä verkostoissa
- Hakeudutaan ja kiinnitytään uusiin verkostoihin

4 Joustava ja kestävä: Miten Etelä-Pohjanmaa uudistuu ja vahvistaa iskukykyään?

4.1 Ilmastoviisas Etelä-Pohjanmaa (Smart lakeus)

- Toimitaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista
- Edistetään hallittua siirtymistä kestävään energiantuotantoon
- Edistetään maankäyttösektorin ilmastoviisaita toimia

4.2 Elinkeinopainolojen vahvistaminen (Smart lakeus)

- 4.2.1 Kestävä ruokaekosysteemi ja biotalouden uudet ratkaisut
- 4.2.2 Älykkäät teknologiat
- 4.2.3 Hyvinvointi- ja elämystalous

4.3 Toimintatapojen uudistaminen (Smart lakeus)

- 4.3.1 Start up and Grow up! (Aloittavien ja kasvavien yritysten toimenpiteet)
- 4.3.2 Circulate and Digitalise! (Kiertotalouden ja digitalisoinnin toimenpiteet)
- 4.3.3 Innovate and Renew! (Innovaatiot ja yritysten uudistamisen toimenpiteet)
- 4.3.4 Go Global! (Kansainvälistymistä edistävät toimenpiteet)

Toteutuksen seuranta ja arviointi

- Kahdeksan keskeistä pääindikaattoria, tavoitetaso 2025
- Innovaatiotoiminnan tilannekuvan laaja mittaristo ja analyysi
- Hankeseuranta keskeisten rahoitusohjelmien varojen kohdentumisesta maakuntaohjelman kehittämiskokonaisuuksiin
- Kysely maakunnan toimijoille ohjelman toimeenpanon edistymisestä vuosittain
- Ulkopuolinen arviointi maakuntaohjelmakauden loppuvaiheessa

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Regional Council of South Ostrobothnia

Kampusranta 9 C

— PL 109

— 60101 Seinäjoki

— www.epliitto.fi